

Handläggare
Camilla Hollstein
Telefon:

Till
Årstadals förskolor

Verksamhetsplan 2023 för Årstadals förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	12
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	15
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	17
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	20
Redovisning av ekonomi	21
Resursanvändning	21
Budget 2023	21
Övrigt	21

Inledning

Verksamhetsidé - ”Mötas – Upptäcka – Lära nytt – Lära mer”.

Förskolan ska vara en plats för respektfulla och positiva möten som skapar förutsättningar för utbildning och utveckling för *alla*, både barn och medarbetare, i verksamheten för såväl yngre som äldre och oavsett uppdrag.

Förskolan ska genom en estetisk, spännande och utmanande lek-och undervisningsmiljö ge barnen möjlighet till upptäckter, erfarenheter och kunskap.

En tydlig organisation och levande värdegrund ger trygghet och kontinuitet för barnen, deras familjer och för förskolan som arbetsplats.

Värdegrund och vision

Årstadals förskolors vision bygger på Stockholmsstads vision-2040;

Ett Stockholm för alla och genom det;

Likvärdighet för alla barn inom våra verksamheter.

Allas lika värde respekteras i ett tryggt och meningsfullt sammanhang där alla tar ansvar för sitt eget och vårt gemensamma uppdrag.

Årstadals förskolor - verksamhetsbeskrivning

I enheten ingår förskolorna *Kajen, Marievik, Parken, Sjötorget, Sjövik, Ängen, Utsikten och Hovet*.

Förskolan Hovet blev en del av Årstadals förskolor 1 januari 2023 i samband med omorganisation i stadsdelen. Eftersom vi är mitt i ett pågående verksamhetsår kommer arbetet på Hovet fortlöpa enligt lagd planering. Under hösten 2023 kommer samverkan mellan enhetens tidigare förskolor och förskolan Hovet öka.

I enheten går i nuläget 521 barn fördelade på 32 förskoleavdelningar. Förskolornas storlek varierar mellan tre och åtta avdelningar. De flesta förskolorna är belägna i flervåningshus med tillgång till mindre förskolegårdar, två av förskolorna består av fristående byggnader med stora välplanerade förskolegårdar. I närmiljön för samtliga förskolor finns tillgång till parker och mindre skogspartier. Alla förskolorna i enheten har tillgång till goda kommunikationer vilket möjliggör utflykter på lite längre håll.

I enheten arbetar 135 medarbetare och i medarbetargruppen ingår både förskollärare (32), lärare (2) barnskötare inkl. verksamhetsstöd (84), kockar (5) och köksbiträden (4). Förskoleledningen består i nuläget av en rektor, två biträdande rektorer samt en administratör på heltid. I enheten arbetar även en förskollärare med ett riktat uppdrag inom kvalitetsutveckling.

Årstadal är ett område under utveckling och tillväxten är märkbar även om vi under det senaste året ser en ökad utflyttning från området.

Viktiga styrdokument

Sveriges rikets lag, FN:s barnkonvention, Arbetsmiljölagen, Sekretesslagen, Skollagen, Socialtjänstlagen (SOL), Läroplan för förskolan, Stockholm stads förskoleprogram - framtidens förskola, Verksamhetsplan 2021-2022 och Aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling enligt Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Organisation

Rektor är ansvarig för att läroplanen och riktlinjer för förskolan följs och ansvarar även övergripande för verksamhet-, budget, personal- och arbetsmiljöfrågor. Rektor planerar, leder och samordnar verksamheten tillsammans med biträdande rektor och samtliga medarbetare. Fokus ligger på utveckling, uppföljning, analys och likvärdighet för att alla förskolor i enheten ska ha möjlighet att arbeta för att gällande riktlinjer efterlevs och uppsatta mål nås.

Biträdande rektorer arbetar på uppdrag av rektor med fokus på utveckling av pedagogisk verksamhet samt med lokalfrågor, arbetsmiljö och personalfrågor.

Samordnare finns på varje förskola och ansvarar för att det dagliga, operativa arbetet fungerar väl samt för att bistå förskoleledningen i frågor som rör den enskilda förskolan. Samordnaren deltar också i utvecklingen av pedagogiska frågor i syfte att bidra till likvärdighet mellan enhetens förskolor. Samordnargruppen träffas 1 g/månad tillsammans med rektor och biträdande rektor.

Styrgrupp, på varje förskola finns en styrgrupp som träffas 1 g/månad. I styrgruppen ingår en representant från varje arbetslag. Styrgruppens uppgift är att se till att förskolans inre arbete gällande kommunikation, information och innehåll har ett effektivt och fungerande flöde.

Arbetsplatsträffar (APT) genomförs 10 g/år och följer dagordning som fastställts enligt samverkansavtal med fokus på information, dialog och verksamhetsutveckling.

Arbetsmiljögrupp Enhetsledningen och fackliga lokalombud träffas 3 gånger/termin för dialog kring frågor som rör arbetsmiljön i enheten.

Pedagogisk utvecklingstid (PUT) finns för alla som arbetar i barngrupp oberoende av yrkeskategori. Reflektion sker både individuellt och i grupp. Förskolläraernas utvecklingstid ligger schemamässigt planerad utifrån verksamhetens pedagogiska vecka. Varje avsatt tid för utvecklingsarbete har ett tydligt syfte.

Reflektionstid finns för alla som arbetar i barngrupp oberoende av yrkeskategori. Reflektion sker både individuellt och i grupp.

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA) Till grund för enhetens SKA-arbete ligger ett pedagogiskt årshjul och en pedagogisk vecka som syftar till att det pedagogiska arbetet planeras på ett genomtänkt och hållbart sätt över året och under veckan. Förskolans projektplaner och Stockholm stads kvalitetsindikatorer (WKI) anger riktningen för det pedagogiska arbetet. Enhetens arbetsmaterial "*Mötas - upptäcka- lära nytt- lära mer*" finns i Skolplattformen. Varje vecka skriver arbetslagen en lärlogg utifrån vad barnen har utforskat kring i gruppens projektarbete. Denna lärlogg ligger sedan till grund för pedagogernas reflektion kring kommande planering. Här säkerställer pedagogerna att projektet följer barnens tankar och idéer, har en "röd tråd" samt riktning mot uppsatta mål i projektplaneringen. Rektor och biträdande rektor läser och återkopplar kring lärloggar och reflektioner. Vid avslutat projekt

skrivs en projektberättelse.

Samarbete med Resursenheten

Resursenheten är en viktig tillgång för stöd och kompetensutveckling för arbetet med barn med särskilda rättigheter/behov av särskilt stöd. Samarbetet sker i form av handledning, verksamhetsstöd samt att en biträdande rektor deltar i det nätverk som leds av resursenheten. För att säkerställa en likvärdig förskola för alla barn är resursenhetens stöd av stor vikt.

Samverkan med vårdnadshavare

Vi lägger stort fokus på att skapa förutsättningar för trygga vårdnadshavare som känner sig delaktiga och lyssnade på. Det arbetet börjar redan innan inskolningen i form av ett informationsmöte. Därefter tar den föräldraaktiva inskolningen vid, vårdnadshavarna är aktiva under förskoledagen och är i hög grad delaktiga i aktiviteter och görandet under dagen. Genom det får de insyn i det pedagogiska arbetet samt förståelse för hur pedagogerna arbetar samt möjlighet att ställa sina frågor.

Det dagliga mötet mellan vårdnadshavare och pedagoger fortsätter skapa en länk mellan förskolan och hemmet. Vi bjuder även in till utvecklingssamtal, föräldramöten och ”öppna möten”. I de ”öppna mötena” deltar rektor, biträdande rektor, samordnare från respektive förskola och de vårdnadshavare som önskar. Dessa möten kommer under 2023 ske digitalt vilket visat sig öka antalet deltagare.

Resursanvändning

Inom ramen för de givna förutsättningarna (ekonomiska och uppsatta mål) är en tydlig organisation som tar tillvara kompetens, kunnande och engagemang förskolornas främsta resurs.

Organisationens struktur blir tydlig i enheten då den finns tillgänglig i ett skriftligt dokument, *Årstadal som arbetsplats*, som går igenom vid varje terminsstart samt vid introduktionsmöten för nya medarbetare.

Genom att i olika nätverk och andra forum ta till vara varje förskolas styrkor och varje medarbetares kunskap kan enhetens samlade kompetens bidra till effektiv resursanvändning och även ge goda förutsättningar för en likvärdig kvalitet mellan enhetens förskolor.

Kompetensutveckling

Inom enheten har vi två nätverk, ett för förskollärare och ett för barnskötare. Nätverken syftar bland annat till kompetensutveckling genom erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande mellan förskolorna. Vi kommer även använda nätverken som plattform för arbetet med nedanstående fokusområden.

En, av enhetens två, biträdande rektor går andra året på rektorsutbildningen.

Enhetens kvalitetsstödjande förskollärare går Skolverkets utbildning till Läs- och skrivombud.

En medarbetare deltar stadsdelens utbildning i yrkessvenska.

Fokusområden 2023

Digitalt pedagogiskt arbete i praktiken (förskolan Hovet)

Under 2022 deltog medarbetare i Mediotekets utbildningar inom olika digitala verktyg. Utbildningarna kommer följas upp i barnskötarnätverk på förskolan Hovet.

Lärmiljö för ökad språkutveckling

Vi har påbörjat utvecklingen av läs- och språkhörnor på varje förskola. Det arbetat fortgår under våren 2023 och då med fokus på hur vi kan stimulera läsning och berättande utomhus på våra förskolegårdar.

Vi kommer även arbeta utifrån Karolina Larssons föreläsning i barnskötarnätverken under året. På flertalet av förskolorna kommer det arbetet ske under våren, på förskolan Hovet påbörjas det arbetet under höstterminen.

Specialpedagogik

Under 2023 kommer vi arbeta med SPSM 's (Specialpedagogiska myndighetens) moduler inriktat på NPF i nätverket för förskollärare.

Implementering och fördjupning i stadsdelens ställningstagande inom *Rörelse i förskolan*, *Digitala verktyg* och *Lärmiljöer* sker löpande eftersom arbetslag är föränderliga.

Medarbetarnas delaktighet

Målen i Verksamhetsplan 2023 presenterades på APT i januari och kommer diskuteras i sin helhet vid på APT i februari.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att stadsdelsområdets kommunala förskolor ger alla barn lika möjligheter och det stöd de behöver för att lära och utvecklas i enlighet med Barnkonventionen, Skollagen samt Förskolans läroplan.

En faktor som påverkar förskoleverksamheten är minskningen av antalet barn i åldrarna 1–5 år i stadsdelsområdet, en trend som har bestått de senaste två åren, dock ojämn över stadsdelen. Verksamheten har anpassats utifrån trenden både när det gäller lokalbeståndet och organisationen. Endast ändamålsenliga permanenta förskolelokaler är kvar i lokalbeståndet och från januari 2023 justeras antalet resultatenheter från tretton till tolv. Enligt Sweco:s befolkningsprognos ökar det totala behovet av antalet förskoleplatser successivt under kommande tioårsperiod men med start från ett lägre barnantal än tidigare prognostiserat. Det innebär att förskoleverksamheten kommer expandera framgent men att det befintliga lokalbeståndet möter platsbehovet under en längre tid än tidigare prognostiserat.

Förskolan ska främja livslångt lärande och ge trygghet och omsorg för alla barn samt förmedla och förankra grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga

rättigheter. Barnen i förskolan ges, oavsett könstillhörighet, möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Där det är möjligt att ta fram könsuppdelad statistik analyseras resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Stödfrågor för jämställdhetsanalyser används vid bland annat tertiärrapporter. Om förskoleenheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång analyseras även detta.

Förskolorna erbjuder inkluderande, tillgängliga lärmiljöer och i lek och interaktion med barnen utmanas könsstereotypiska normer och värden. Ett brett urval av material, lekar och aktiviteter erbjuds för att barnen ska ha möjlighet att bredda sina lekmönster. Undervisningen sker ofta i grupper om färre barn för att värna om barns samtalsutrymme och möjliggöra för alla barn att ge uttryck för sina tankar, åsikter och idéer. På så vis möjliggörs att alla barn får lika stort inflytande över och utrymme i utbildningen oavsett könstillhörighet.

Stockholm stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. För förskolan innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken.

Ett systematiskt kvalitetsarbete är en förutsättning för att utveckla en likvärdig utbildning och undervisning av god kvalitet. Gemensamma stöddokument säkerställer likvärdigheten och anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet. Utifrån förskoleavdelningens uppföljningar och resultatanalyser under föregående verksamhetsår, har tre övergripande utvecklingsområden identifierats. Dessa områden kommer att prioriteras under 2023:

- Hållbart ledarskap och medarbetarskap
- Språkutvecklande utbildning och undervisning
- Tillgänglig och inkluderande förskola

Hållbart ledarskap och medarbetarskap

Rapporten Ledarskap i förskolan ligger till grund för förskoleavdelningens fortsatta utveckling av arbetet med förbättrad arbetssituation för barnskötare, förskollärare och rektor i syfte att skapa ett hållbart ledarskap och medarbetarskap. Följande delar ingår i utvecklingsområdet:

- Organisatoriskt och pedagogiskt ledarskap för rektorer
- Pedagogiskt ledarskap för förskollärare
- Medarbetarskap för arbetslag

Förskoleavdelningen har under 2022 påbörjat ett utvecklingsarbete med fokus på att definiera begreppet närvarande ledarskap samt på balansen i rektorsuppdraget. Arbetet omfattar att utveckla strukturer för den inre arbets- och utvecklingsorganisationen med biträdande rektorer, förskollärare och arbetslag, samt att utveckla samarbetet med stödfunktionerna. Arbetet fortsätter under 2023.

Under 2023 ska även kompetenshöjande insatser för förskollärare kopplade till pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget tas fram och genomföras. I detta ingår även att gemensamt definiera nyckelbegreppen undervisning och utbildning för att främja likvärdighet. Den professionsstärkande insatsen kommer även i delar att omfatta arbetslaget som helhet.

Tillgänglig och inkluderande förskola

Förskolan ska säkerställa att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans verksamhet. Särskilda insatser är ibland nödvändiga för att möta barns individuella men även grupperns specifika behov. Behoven kan vara tillfälliga eller varaktiga, exempelvis kopplade till medicinska eller socioekonomiska förutsättningar. Insatserna kan innebära anpassningar i arbetslagens organisation eller arbetsätt, behov av specialkompetens hos medarbetare, anpassningar av lokaler samt utökad samverkan med externa aktörer. Förskoleavdelningen fortsätter därav utveckla former för arbetet med en tillgänglig och inkluderande förskola för alla barn. Avdelningen ska även genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna. Ytterligare två delar ingår i utvecklingsområdet:

- Förebyggande och främjande arbete
- Samverkan med externa aktörer

Förskoleenheterna ska under 2023 fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet. Det påbörjade utvecklingsarbetet i samverkan med grundskolan om övergångar från förskola till skola fortsätter under 2023. Även samverkan med avdelningen för social omsorg om rutiner för orosanmälan fortsätter utvecklas.

Språkutvecklande utbildning och undervisning

Utbildningen och undervisningen ska utgå från barnens intressen där barn stimuleras och utmanas med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning. Förskoleavdelningen tillsammans med förskoleenheterna har under 2020–2022 tagit fram och implementerat språkprogrammet för förskolan på alla enheter. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningens innehåll, från språksamtal med vårdnadshavare vid förskolestart till språkfokus vid övergång till grundskola. Läsmiljöerna fortsätter utvecklas med fördjupningar i drama, musik, berättande och skapande, både lokalt på enheterna samt i ett övergripande perspektiv. I syfte att utveckla det kollegiala erfarenhetsutbytet ska förskoleavdelningen fortsätta samordna och sprida goda exempel på arbetslagens undervisningsformer och innehåll.

Läroplanen över hela förskoleperioden

En del i arbetet med utveckling av utbildning och undervisning är att utveckla former för uppföljning och utvärdering av läroplansmålen under förskoleperioden som helhet, 1–5 år. Förskoleavdelningen ska utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.

Agenda 2030

Stadsdelsnämndens arbete och insatser bedöms stödja och bidra till mål 4. God utbildning till alla, 5. Jämställdhet samt 10. Minskad ojämlikhet i enlighet med Agenda 2030.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Förskollärartäthet	15,5 st	15,5	Tertial

Nämndmål: Alla barn i förskolan stimuleras och lär utifrån sina förmågor i en utbildning med likvärdig och tillgänglig lärmiljö

Beskrivning

Målet nås genom att utbildningen bedrivs i likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer som uppmuntrar till kommunikation, lek och utforskande. Social, pedagogisk och fysisk miljö skapar tillsammans förutsättningar för barns lärande och utveckling. Språkutvecklande arbete ligger som ett raster över hela utbildningen. Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet och organiserar de strukturella förutsättningarna för utbildningen. Förskolläraren ansvarar för att undervisning bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. Arbetslaget genomför utbildningen utifrån sina respektive uppdrag.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Nyfikenhet, kreativitet och lust att leka och lära
- Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utforma och genomföra kompetenshöjande insatser för förskollärare och arbetslag i pedagogiskt ledarskap utifrån läroplansuppdraget.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen utreda hur arbetet med läroplansmålen under hela förskoleperioden kan utvecklas.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina läsmiljöer och lärmiljöer med fokus på drama, musik, berättande och skapande.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Varje barn i Årstadals förskolor möts av lärmiljöer, såväl inomhus som utomhus, där organisation/struktur, material, pedagogernas förhållningssätt och bemötande återspeglar läroplanens intentioner.

Förväntat resultat

Att förskolornas pedagogiska miljöer erbjuder och synliggör material som uppmuntrar lek och aktivitet inom språk, kommunikation, rörelse, matematik, teknik, naturvetenskap och skapande samt med tydlig koppling till pågående projekt.

Miljöer handlar också om bemötande och förhållningssätt, vilket är inlyssnande, respektfullt, tillåtande och möjliggör för barnen att ta egna initiativ.

Arbetsätt

Det pedagogiska årshjulet är utgångspunkten för arbetsmodellen "projekt i process". Varje termin inleds med en period av möten mellan vuxen -barn, barn- barn. Ett aktivt arbete med att observera, dokumentera och reflektera är centralt. Utifrån insamlat material tar projekt form som fungerar som en röd tråd genom den pedagogiska veckan och dess innehåll.

Uppföljning

Kontinuerlig reflektion med utgångspunkt i dokumentation görs för att föra projekt framåt och säkerställa att läroplanens olika områden finns med, att barnen får möta nya begrepp och utmaningar.

Genom lärloggar och terminsvis utvärdering säkerställs att verksamhetsutveckling sker.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden i en inkluderande utbildning

Beskrivning

Målet nås genom att förskolans arbete med normer och värden präglas av barnkonventionens intentioner i en inkluderande utbildning för alla barn. Utbildningen skapar likvärdiga möjligheter för alla barn att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Utbildningen är trygg och säker, riktlinjerna i Säker förskola, där arbetet med Aktiva åtgärder är en del, är vägledande i det arbetet. Rektor säkerställer att alla barn får det stöd de behöver för sin utveckling inom ramen för förskolans uppdrag. Undervisningen kännetecknas av lek, språk samt hållbar utveckling, där barnens förmågor och intressen tas tillvara i undervisningens utformning.

Gemensamt framtagna stöddokument anger riktning för utbildningen och undervisningen inom prioriterade områden som likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer, språk, digitalisering, kultur, måltider och fysisk aktivitet.

Förväntat resultat

Utbildningen ger varje barn förutsättningar att utveckla:

- Självständighet och tillit till sin egen förmåga
- Förmåga att fungera enskilt och i grupp, samarbeta, hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt att ta ansvar för gemensamma regler

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen fortsätta utvecklingsarbetet av övergångar från förskola till grundskola i samverkan med utbildningsnämnden.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom förskoleavdelningen genomföra en behovskartläggning avseende barn i behov av särskilt stöd i syfte att identifiera utvecklings- och stödbehov hos enheterna.	2023-01-01	2023-08-31
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska fortsätta utveckla förskolans lärmiljöer som en del i det förebyggande och inkluderande arbetet.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där varje barn har en självklar plats, ges utrymme och blir lyssnat på.

Förväntat resultat

Att de projekt och aktiviteter som ligger till grund för verksamhetens struktur och innehåll har en tydlig utgångspunkt i barnens intresseområden samt i både grupp och individs behov. Att det i både projektplan och projektberättelsen finns en tydlig beskrivning av hur barnen är delaktiga i vardagens pedagogiska praktik och dess innehåll.

Arbetsätt

Enhetens projektbaserade arbetsätt och systematiska kvalitetsarbete bygger på lyhörda och inlyssnande pedagoger som planerar verksamhetens innehåll och aktiviteter med barns intresseområden och behov som utgångspunkt.

Barnen bjuds in till samtal och reflektion kring pågående projekt. Det som framkommer i samtalen ligger till grund för hur projektarbetets innehåll och utveckling.

Uppföljning

Uppföljning av arbetsätt kopplat till uppsatt mål görs kontinuerligt på arbetslagets reflektionstid samt vid den terminsvisa utvärderingen.

I juni 2023 skrivs en projektberättelse med utgångspunkt från verksamhetsårets projektplaner, lärloggar och annan relevant dokumentation som t. ex aktiva åtgärder enligt DO.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbetet pågår för att tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i

stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.
- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.
- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Enhetsmål: Alla barn i Årstadals förskolor får under sin förskoleperiod möta och själva prova olika former av kultur.

Förväntat resultat

Att barnen genom att själva både få möta och utöva kultur får flera sätt att upptäcka och förstå sin omvärld.

Arbetsätt

Att pedagogerna planerar in kultur i dess olika form som en del i avdelningens projektplan.

Varje förskola i enheten har ett "Kulan ombud" som är uppdaterad inom vad som erbjuds samt informerar och inspirerar kollegorna på förskolan om aktuella aktiviteter.

Varje förskola är aktiv i samarbetet med stadsdelens bibliotek och deltar när möjlighet ges i de aktiviteter som finns på biblioteken.

Uppföljning

Skär kontinuerligt i samband med reflektion och vid terminsutvärdering/projektberättelsen.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
-----------	--------	------------------------	--------------

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringsmedel söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.
- Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.
- Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.
- Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål

om en 10 procentig minskning.
-Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsatt bidra med kunskap till förskolornas kockar om livsmedels påverkan på klimatet och biologisk mångfald.	2022-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens medarbetare som arbetar i tillagningskök eller mottagningskök ska gå e-utbildningen om energieffektivt beteende i storkök	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten bidrar till att stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Förväntat resultat

De förskolor inom enheten som är certifierade inom Grön Flagg behåller sin certifiering, fördjupar sin kunskap och vidgar perspektiven inom området.

De förskolor som tidigare varit certifierade förvaltar den kunskap de har samt fortsätter arbetet i samma anda.

Att hållbarhet utifrån ett miljöperspektiv får en mer framträdande roll i arbetslagens projektplaner.

Att projektet "Från jord till bord" utvecklas och i olika grad innefattar alla enhetens förskolor.

Att samtliga medarbetare inom enheten aktivt söker information och kunskap inom området och utifrån det gör miljösmarta val gällande alla inköp; pedagogiskt material, förbrukningsmaterial och livsmedel.

Att andelen inköp av miljösmart och ekologiska produkter fortsätter öka.

Arbetssätt

Grön Flaggarbetet följer riktlinjer från Håll Sverige rent.

Enheten har inköpsmöten samt köksmöten för att sprida goda exempel och lära av varandra.

Inspirera fler arbetslag att arbeta med "Energiagenterna", ett roligt och lärorikt utbildningskoncept framtaget av Sisab som riktar sig till de äldre barnen på förskolan.

Projektet "Från jord till bord" och barnens delaktighet i det är en självklar del i verksamheten.

Uppföljning

Görs årligen med stöd av Miljöförvaltningens vägledning "Kemikaliesmart förskola".

Övriga resultat följs upp i lärloggar och projektberättelser.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
-----------	--------	---------------------	--------------

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	88	88 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bidrar till en god livsmiljö och har giftfria verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att arbeta systematiskt med verktygen Chemsoft och Byggvarubedömningen. Under 2023 ska arbetet med de båda verktygen utvecklas, i syfte att vässa arbetet.

Vidare nås målet genom att växla upp arbetet med skadlig påverkan från livsmedelsinköp. Stadsdelsnämnden ska undersöka orsaker till att nämnden historiskt sett haft svårt att nå målen för ekologiska livsmedel, samt se över möjliga lösningar för bättre måluppfyllelse framöver. Till detta hör också arbetet med att utveckla strategier för miljö- och klimatsmarta inköp av livsmedel inom äldreomsorg och social omsorg - där förskoleavdelningens lyckosamma arbete under de senaste åren fungerar som modell.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden bidrar i möjligaste mån inom nämndens rådighet till att minska buller, dålig luft och förorenat vatten i stadsdelsområdet.
- Verksamheterna arbetar systematiskt med att fasa ut skadliga kemikalier bland förbrukningsprodukter.
- Stadsdelsnämnden har en plan som följs för att bygg- och anläggningsprojekt följer kraven i Byggvarubedömningen.
- Det finns ett systematiskt arbete för att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel och animalier som har krav på djurskydd samt restriktiv antibiotikaanvändning ökar inom stadsdelsnämndens alla verksamheter som köper in livsmedel.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2022-01-01	2023-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom sin ekonomiska ram

Förväntat resultat

Årstadal är en förskoleenhet med budget i balans.

Arbetsätt

Nätverk för inköpare i Agresso i syfte att utbyta kunskap om inköp av miljövänliga och klimatsmarta produkter med bra pris.

Rutiner för samarbete mellan enhetens förskolor vid behov av vikarier, ett sätt att minska kostnader för vikarier samt öka kvalitet och säkerhet vid ordinarie medarbetares frånvaro.

Uppföljning

Görs månadsvis med controller på ekonomiavdelningen.

Kontinuerlig uppföljning av inköp med kockar och ekonomibiträden.

Kontinuerlig uppföljning på enhetsledningsmöten samt information till medarbetare på APT-möten.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Sjukfrånvaro		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14		Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje

verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden tillsammans med förskoleenheterna ska fortsätta utveckla arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare inom ramen för det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2022-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

Hög nöjdhet inom området delaktighet och inflytande samt genomförande av gemensamt fattade beslut (Medarbetarenkäten)

Årstadals förskolors arbetsmiljögrupp arbetar enhetsövergripande för att stärka hela enheten som arbetsplats.

Arbetsätt

Introduktion av nya medarbetare.

Mentor för nyutexaminerade förskollärare.

Nätverk och samtalsforum för enhetens olika yrkesgrupper.

Arbetsmiljögrupp som ses kontinuerligt under året för enhetsövergripande planering och uppföljning kopplat till området arbetsmiljö.

Tydliga dokument som beskriver förskoleenheten som arbetsplats och som pedagogisk verksamhet.

Uppföljning

Görs under året utifrån resultat från enkäter kopplade till området t.ex medarbetarenkäten samt den årliga skyddsronden.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera stadsdelsnämndens viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskapshöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser. Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödvändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om dataskydd och informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagen för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämndens verksamheter som bedöms vara samhällsviktiga eller är av vikt för dessa ska ha en uppdaterad kontinuitetsplan som är övad	2023-01-01	2023-12-31

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Genom nätverk främja kollegial utveckling som i sin tur leder till verksamhetsutveckling och ökad likvärdighet inom enheten.

Samarbete inom enheten gällande bemanning vid ordinarie medarbetares frånvaro. Det minskar kostnader för externa vikarier samt ger ökad trygghet och kvalitet att medarbetare från samma enhet som har kännedom om arbetet täcker upp vid behov.

Tydlig ansvarsfördelning i enhetsledningen ökar effektiviteten då ärenden kan ske snabbare och med fördjupad kompetens inom de områden vi verkar, gäller tex lokalfrågor, IT och telefoni och stöd i pedagogiska frågor.

Budget 2023

Budgeten är stram och det kommer bli en utmaning att nå uppsatta mål i relation de ekonomiska förutsättningarna 2023. Omvärldssituationen gör att kostnader är svåra att förutse. Den månadsvisa ekonomiska uppföljningen blir än mer viktig för att i tidigt skede vidta åtgärder om prognosen visar på underskott.

Vi kommer behöva anpassa och utveckla arbetssätt för att omsätta läroplansmålen och de rättigheter alla barn har i förskolan.

Antalet barn med särskilda behov/rättigheter ökar vilket gör att en översyn av arbetssätt är absolut nödvändig.

Enhetsledningen kommer göra en SWOT analys för att ha bättre beredskap att snabbt kunna justera och anpassa verksamheten utifrån de utmaningar vi tror kan uppstå.

Övrigt

Agenda 2030

Mål i Agenda 2030 som är kopplade till verksamheten för Årstadals förskolor;

Målområde 2 Ingen hunger - allsidig och vällagad kost serveras på enhetens förskolor

Målområde 3 God hälsa och välbefinnande - en verksamhet med balans mellan aktivitet, omsorg och vila

Målområde 4 God utbildning för alla - lek är vår metod för utbildningen i förskolan

Kvalitetsarbete

Inkomna synpunkter och klagomål följs upp via mail, telefonsamtal eller i möten. Det beror på ärendets karaktär. Åtgärder är också kopplade till vad synpunkt/klagomål avser och återkopplas till den som lämnat klagomålet.

Resultat på förskoleundersökningen återkopplas till vårdnadshavare via mail från ledningen och i öppna möten för vårdnadshavare (1g/termin) och på avdelningen/förskolans föräldramöten. Vi kommer också återuppta samtalskvällar för vårdnadshavare under vårterminen. Vårdnadshavarna bjuds in till en temakväll inom något område vi definierat som aktuellt och intressant.

Andra enkäter och skyddsronder arbetar vi med i enhetens arbetsmiljögrupp samt på APT och planeringsdagar.